

MURANO CAMININ İŞLEVSEL, DEKORATİF VE SANATSAL DEĞERLERİYLE İÇ MEKÂN TASARIMINDAKİ YORUMLAMALARI

•Arş. Gör. İpek ŞENGÜL*

•Arş. Gör. Büşra Nur ERDOĞAN**

ÖZET

Murano camı, İtalya'nın Venedik şehrine bağlı Murano Adası'nda üretilen ve yüzyıllardır geleneksel yöntemlerle işlenen dünyaca ünlü bir cam türüdür. El işçiliğiyle yapılması, renk çeşitliliğine sahip olması ve estetik bir tasarım ögesi olması gibi özellikleriyle dikkat çeken Murano camı, iç mekânlarda fonksiyonel ve dekoratif öğeler olarak kullanılmaktadır. Bu çalışma, Murano camının iç mekân tasarımındaki yerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Murano camının malzeme özellikleri ile kullanım türleri arasındaki ilişkiler ve iç mekâna sağladığı katkılar değerlendirilmiştir. Araştırmada öncelikle Murano camını ana materyal olarak kullanan iç mekân elemanları araştırılmıştır. Literatür taramasının ardından Murano camının aydınlatma elemanları, duvar panelleri ve mozaikler, mekân bölücüleri, mobilya ve dekoratif aksesuarlar, sanatsal enstalasyonlar ve heykeller başlıkları altında kullanım alanları detaylandırılmıştır. Araştırmada, nitel desene uygun olarak doküman analizi yöntemi kullanılmış, görsel verilerin değerlendirilmesinde görsel içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular ise tematik analiz ile çözümlenmiş ve analiz sürecinde kullanım türleri (işlevsel, dekoratif, sanatsal) ile malzeme özelliklerine ilişkin temalar tümevarımsal olarak ortaya çıkarılmıştır. Ortaya çıkan temalar bağlamında malzemenin estetik ve mekânsal katkıları değerlendirilmiştir. Kullanım türlerinin her biri her kategoride eşit ağırlıkta olmadığı saptanmış, bazı kategorilerde belirli işlevlerin öne çıktığı görülmüştür. Sonuç olarak Murano camının iç mekân tasarımındaki kullanım alanının çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda; mekânsal estetik ve dekoratif değer açısından vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cam sanatı, Murano camı, İç mekân tasarımı.

* Atılım Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, ipek.sengul@atilim.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9628-9061

** Atılım Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, busra.erdogan@atilim.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7737-5826

INTERPRETATIONS OF MURANO GLASS IN INTERIOR DESIGN THROUGH ITS FUNCTIONAL, DECORATIVE, AND ARTISTIC VALUES

•Res. Asst. İpek ŞENGÜL*

•Res. Asst. Büşra Nur ERDOĞAN**

ABSTRACT

Murano glass is a world-renowned type of glass produced on the island of Murano, located in Venice, Italy. It is distinguished by its traditional handcrafting techniques, a wide range of colors, high transparency, and its role as an aesthetic design element. Murano glass is utilized in interior spaces both as a functional and a decorative element. This study aims to examine the functional, decorative, and artistic uses of Murano glass in interior architecture. The research evaluates how Murano glass shapes spatial perception, the relationship between its material properties and usage types, and its contributions to interior spaces. Initially, interior elements that use Murano glass as the primary material were investigated. Following a literature review, the usage areas of Murano glass were detailed under the categories of lighting elements, wall panels and mosaics, space dividers, furniture and decorative accessories, artistic installations, and sculptures. Based on the collected data, the study identifies how Murano glass contributes to interior architecture in terms of functionality, decoration, and artistic value, as well as how its material properties enhance interior spaces. It was observed that the significance of each usage type varies across categories, with certain functions being more prominent in specific applications. In conclusion, considering the diverse applications of Murano glass in interior architecture, its role in spatial aesthetics and decorative value has been emphasized.

Keywords: Glass Art, Murano glass, Interior architecture.

* Atılım University, Faculty of Fine Arts, Design and Architecture, Department of Interior Architecture and Environmental Design, ipek.sengul@atilim.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9628-9061

** Atılım University, Faculty of Fine Arts Design and Architecture, Department of Interior Architecture and Environmental Design, busra.erdogan@atilim.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7737-5826

1.GİRİŞ

Antik çağlardan günümüze kadar, dekoratif objelerden mimari yapı elemanlarına kadar geniş bir kullanım alanına sahip olan cam, günümüzde yenilikçi üretim teknikleri ve malzeme teknolojilerinin gelişimiyle birlikte tasarım dünyasında daha çeşitli olanaklar sunmaktadır (Benli, 2008). Cam malzeme ışığın mekâna kolaylıkla girmesine olanak tanırken, mekânın çevre ile olan ilişkisini artırması gibi avantajları sayesinde mimari yapılarda sıkça tercih edilen bir elemandır. Sınırlayıcı, bütünleyici ve toparlayıcı etkileriyle olumlu özellik barındıran cam, estetik ve fonksiyonellik açısından zengin bir malzemedir. Bu bağlamda cam, mekânın geçirgenliğini sağlamak, sınırlarını belirlemek ve estetik katkı sunmak amacıyla farklı malzeme türleriyle birlikte kullanılmıştır (Birinci ve Feyzoğlu, 2022). Camın bu çok yönlü karakteri, onu yalnızca fiziksel bir malzeme olmaktan çıkarıp aynı zamanda anlam yüklü bir tasarım aracı haline getirmiştir. Günümüzde özellikle iç mekân tasarımında camın sunduğu saydamlık, ışık geçirgenliği ve yüzey çeşitliliği gibi özellikler, mekânsal deneyimi dönüştüren estetik kararların temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle cam, tasarım disiplinlerinde sadece yapısal değil, kavramsal ve sanatsal bir unsur olarak da değerlendirilmektedir.

İç mekân tasarımı açısından ele aldığımızda da cam, yalnızca sınırları belirleyen bir unsur olmanın ötesine geçerek doğal ışığın içeri girmesini sağlarken; mekânda canlı ve dinamik bir karakter oluşturmaktadır. Parlak cam yüzeyler mekândaki ışığı çoğaltarak genişlik ve ferahlık hissi yaratırken, yansıtıcı cam yüzeyler derinlik algısını artırarak mekânın algılanma biçimini zenginleştirmektedir (Farrelly, 2017). Bütüncül bir bakış açısıyla mekânın kimliğini belirleyen güçlü bir tasarım elemanı olan cam, tasarımcıların; ışık, şeffaflık, doku ve yansıma özelliklerini bilinçli kullanarak iç mekânları daha etkileyici, işlevsel ve estetik hâle getirebilmesi için önemli bir unsurdur. Bu bağlamda, camın iç mekân tasarımındaki potansiyelinin farklı yönleriyle ele alındığı birçok çalışma yapılmıştır (Achintha, 2016; Pariafsai, 2016; Birinci ve Feyzoğlu, 2022; Demirci ve Akçay, 2023). Bu çalışmaların önemli bir bölümü, cam malzemenin genel tasarım özelliklerine ve fiziksel performansına odaklanmakta; estetik, sanatsal ve kültürel boyutları sınırlı biçimde ele almaktadır. Ancak bu araştırma, Murano camına özgü kullanım biçimlerini ve estetik yorumlarını inceleyerek literatürdeki bu eksikliği gidermeyi ve daha özgün bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

Farklı yaklaşımlar doğrultusunda değerlendirildiğinde camın sanatsal ve dekoratif yönü, tarih boyunca farklı coğrafyalarda özgün üretim teknikleriyle şekillenmiş ve kültürel mirasın bir parçası hâline gelmiştir. Cam sanatının en önemli kültürel miras merkezlerinden biri olan Murano Adası, yüzyıllardır bu malzemenin işlenmesi ve sanatsal formlara dönüştürülmesi konusunda belirleyici bir rol üstlenmektedir. Murano camı, geleneksel

teknikleri ve el işçiliğini modern tasarım anlayışıyla birleştirerek, iç mekânlarda estetik ve işlevselliği bir araya getiren bir kullanım sunmaktadır.

Günümüzde bu tarihsel sanatın modern iç mekân tasarımı bağlamında nasıl yeniden yorumlandığı ise araştırmalar açısından önemli bir sorgulama alanı oluşturmaktadır. Özellikle Murano camı gibi kültürel miras niteliği taşıyan bir malzemenin güncel tasarım yaklaşımlarında farklı yönleriyle nasıl ele alındığı konusu hem iç mimarlık hem de sanat ve tasarım araştırmaları açısından özgün bir inceleme alanıdır. Bu doğrultuda, çalışmanın temel araştırma problemi Murano camının iç mekân tasarımlarında nasıl konumlandığını belirlemekle kalmayıp, bu konumlanmanın estetik ve işlevsel katkılar sunduğunu açıklamayı hedeflemektedir. Aynı zamanda sanat, tasarım ve malzeme çalışmaları alanında, kültürel değeri yüksek geleneksel bir cam üretim tekniğinin güncel kullanım biçimlerine dair literatüre katkı sunması amaçlanmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Araştırmanın amacı, Murano camının iç mekân tasarımında kullanım biçimlerini ve örneklerini detaylı bir şekilde inceleyerek, bu geleneksel cam sanatının iç mekânda estetik ve fonksiyonel katkılarını ortaya koymaktır. Ayrıca bu çalışma geleneksel cam sanatının modern tasarım yaklaşımlarında kullanım biçimlerini örneklendirerek Murano camının çağdaş iç mekânlarda nasıl yeniden yorumlandığını göstermekte ve kültürel mirasın modern tasarımlara entegrasyonunu ele almaktadır. Çalışma kapsamında, Murano camının tarihsel gelişimi, üretim teknikleri ve estetik nitelikleri ele alınarak, aydınlatma elemanları, duvar panelleri ve mozaikler, mekân bölücüler, mobilyalar ve sanatsal enstalasyonlar gibi farklı ölçeklerdeki iç mekân donatılarında nasıl kullanıldığına dair örnekler incelenmiştir. Ek olarak Murano camının kültürel miras niteliği ve günümüzde karşılaştığı zorluklara dikkat çekerek, bu zanaatın gelecekteki sürdürülebilirliği üzerine bir farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir.

1.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma, Murano camının iç mekân tasarımındaki farklı kullanım biçimlerini incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemi çerçevesinde, doküman analizi yöntemiyle yürütülmüştür. Doküman analizi, yazılı ve görsel belgelerden elde edilen verilerin sistematik biçimde incelenmesi ve yorumlanmasını sağlayan nitel bir veri toplama ve analiz yöntemidir (Bowen, 2009). Bu çalışmada, akademik literatür, tasarım katalogları, müze koleksiyonları ve üretici web sitelerinde yer alan yazılı ve görsel dokümanlar veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada kullanılan analiz tekniklerinin (görsel içerik analizi, tematik analiz) her biri, doküman analizinin birer alt aşaması olarak değerlendirilmiştir ve bu bağlamda nitel veri analiz stratejileri olarak kullanılmıştır.

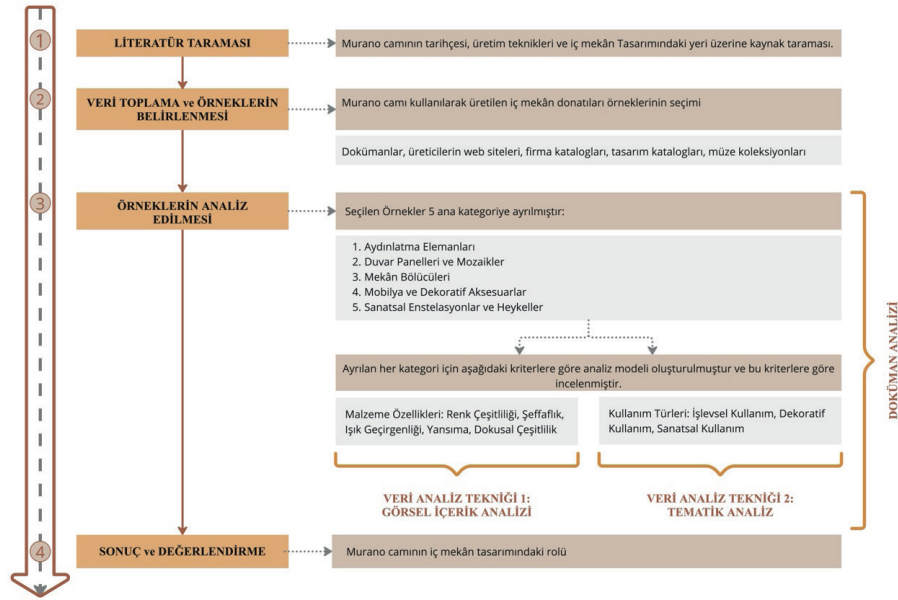
Araştırmanın ilk aşamasında, doküman analizi yöntemi doğrultusunda, Murano camı ile ilgili kaynaklar taranmış ve malzemenin tarihsel gelişimi ile üretim tekniklerine dair veriler toplanmıştır. Bu aşama, araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturmak amacıyla gerçekleştirilmiş ve “1. Giriş” ile “2. Murano Camının Tarihsel Gelişimi, Üretim Teknikleri ve Günümüzdeki Önemi” başlıkları altında sunulmuştur.

İkinci aşamada, iç mekânda kullanılan Murano camı tasarımlarına ilişkin dokümanlar (görseller, ürün açıklamaları, katalog içerikleri) belirlenmiş ve veri seti oluşturulmuştur. Bu veri setinin analizinde “görsel içerik analizi” ve “tematik analiz” teknikleri kullanılmıştır. Görsel içerik analizi, görsellerde yer alan cam objelerin malzeme özelliklerini (renk, şeffaflık, doku, ışık geçirgenliği, yansıma) görseller üzerinden gözlemlenmiştir. Bu teknik sayesinde (Rose, 2016), verilerin gözlemlenmesiyle belirli temalar elde edilmiş ve ardından değerlendirme yapılmıştır. Bu aşamada ayrıca, Murano camından üretilen tasarımlar belirlenmiş; aydınlatma elemanları, duvar panelleri ve mozaikler, mekân bölücüler, mobilyalar ve dekoratif aksesuarlar ile sanatsal enstalasyonlar ve heykeller olmak üzere beş ana kategori oluşturulmuştur. Murano camının iç mekân tasarımındaki kullanımı ve estetik değerleri mevcut bilgiler üzerinden derlenmiş, örnek seçiminde tarihsel ve çağdaş tasarımların çeşitliliğini yansıtacak bir yaklaşım benimsenmiştir. Seçilen ürünlerin iç mekân tasarımında işlevsel, dekoratif ya da sanatsal bir değere sahip olması, belirleme sürecinde temel kriterlerden biri olarak ele alınmıştır.

Üçüncü aşamada ise, görsel ve yazılı dokümanlardan elde edilen veriler tematik analiz tekniği ile değerlendirilmiştir. Tematik analiz, verilerin anlamlı temalar altında gruplandırılarak yorumlanmasını sağlar (Braun ve Clarke, 2006). Süreç içerisinde içeriklerin tekrarlayan desenleri üzerinden işlevsel, dekoratif ve sanatsal gibi temalar veri analiz süreci içinde tümevarımsal olarak ortaya çıkarılmıştır. Belirlenen temalar üzerinden Murano camının iç mekân tasarımındaki rolü değerlendirilmiş, örneklerin mekâna katkısı analiz edilmiştir. İkinci ve üçüncü aşamalar, “3. Murano Camının İç Mekân Tasarımında Uygulama Biçimleri ve Estetik Yorumları” başlığı altında açıklanmıştır. Araştırmada, belirlenen 21 adet örnek ürün incelenmiştir. Seçilen ürünler; çeşitli web siteleri, firmalardan gelen ürün katalogları, tasarım dergileri ve müze koleksiyonlarından elde edilmiştir. Görseller ve yazılı içerikler analiz edilerek sistematik bir sınıflandırma yapılmıştır.

İşlevsel kullanım, camın belirli bir görevi yerine getirdiği durumları kapsamaktadır. Murano camının kullanım şekli, örneğin bölücü cam paneller olarak kullanılması, mahremiyet ve açıklık dengesini sağlama açısından incelenmiştir. Işık geçirgen yüzeyler, doğal ışığın mekânda daha verimli kullanılmasını sağlama özelliğiyle değerlendirilmiştir. Murano camı, dayanıklı, su geçirmez ve kolay temizlenebilir yapısıyla işlevsel kullanım açıdan irdelenmiştir. Ayrıca aydınlatma elemanlarıyla birlikte tasarlandığında,

yarı geçirgen yüzeyleri sayesinde difüze ışık sağlayarak kamaşmayı önleme özelliği taşıması da işlevsel kullanım kapsamında değerlendirilmiştir. Dekoratif kullanım, camın estetik değerini ön plana çıkararak mekânın görselliğini zenginleştiren unsurlar üzerine odaklanmaktadır. Örneğin, cam avizeler, duvar panelleri, mozaikler veya cam aksesuarlar, mekânın atmosferini güçlendiren dekoratif elemanlar olarak değerlendirilmiştir. Sanatsal kullanım, camın yalnızca dekoratif bir unsur olmanın ötesine geçerek, mekânsal bir anlatım aracı haline gelmesini kapsamaktadır. Heykeller, sanatsal enstalasyonlar ve özgün cam sanat eserleri, bu bağlamda değerlendirilmektedir. Dördüncü aşamada da bu doğrultuda yapılan analizler sonucunda, Murano camının iç mekân tasarımındaki işlevsel, dekoratif ve sanatsal kullanımı ile malzeme özellikleri arasındaki ilişkiler değerlendirilmiş ve belirlenen kriterler doğrultusunda sınıflandırılmıştır. Bahsedilen tüm bu aşamalar Şekil 1’de özetlenmiştir.

Şekil 1. Yöntem Akış Diyagramı.

2. Murano Camının Tarihsel Gelişimi, Üretim Teknikleri ve Günümüzdeki Önemi

Murano camı; yalnızca bir ticari ürün değil, aynı zamanda Venedik'in kültürel mirasının önemli bir parçasıdır. Murano'daki cam üretimi, yerel ekonomiyi ve sanat tarihini şekillendiren bir faktör olmuştur. Murano Adası, Venedik'in son üretim merkezlerinden biri olarak bugün hâlâ cam sanatı açısından büyük öneme sahiptir. Bu cam sanatı, Venedik

Cumhuriyeti'nin 1291 yılında cam atölyelerini Murano Adası'na taşıma kararı almasıyla büyük bir gelişim göstermiştir (Filippaz, 2021). Bu kararın ardındaki temel nedenler yangın güvenliği ve ticari sırların korunmasıdır. Cam üretimi yüksek sıcaklık gerektirdiğinden, Venedik'in ahşap binalarında büyük bir yangın riski oluşturması temel taşınma nedenlerindendir (Diehn, 1941). Buna ek olarak cam ustalarının bilgilerini başka ülkelere yaymalarını engellemek için Venedik yönetimi cam üreticilerini Murano Adası'na taşımış ve adanın dışına çıkmalarını yasaklamıştır (Chiesa, Berrone ve Coppola, 2022). Bu uygulamalar sonucunda Murano cam ustaları, geleneksel cam işleme tekniklerini koruyarak ve geliştirerek, Avrupa'nın en prestijli cam sanatçılarından biri olarak tanınmıştır (Diehn, 1941).

15. yüzyılda, Angelo Barovier'in keşfettiği "Cristallo" berrak cam tekniği, Murano camını Avrupa çapında prestijli bir sanat ürünü hâline getirmiştir (Amato, 1997). Barovier'in geliştirdiği cam saflaştırma süreci, Murano camını kaya kristali berraklığında bir malzeme hâline getirmiş ve cam yapım sanatında devrim yaratmıştır. Aynı dönemde, murrina ve filigran cam gibi tekniklerin geliştirilmesi Murano camına sanatsal bir boyut kazandırmıştır (Sonogo, 2004). Ancak 17. yüzyıldan itibaren Fransa, Bohemya ve İngiltere gibi bölgelerde cam üretiminin yayılması, Murano camının pazar hâkimiyetini zayıflatmıştır. Napolyon'un 1797'de Venedik'i işgal etmesi ve cam ustalarının Avrupa'ya yayılması, Murano cam endüstrisinin gerilemesine yol açmıştır (Chiesa vd., 2022). Buna karşın 19. yüzyıldaki Art Nouveau ve Arts and Crafts hareketleri, el yapımı cam sanatına olan ilgiyi tekrar artırarak Murano camını yeniden ön plana çıkarmıştır (Rona, 1997). Murano camının küresel ölçekte tanınmasında etkili olan bir diğer önemli unsur ise Venedik Bienali'dir. 1895 yılındaki ilk Venedik Bienali'nde, dekoratif sanatlara yer verilmemesi Murano cam ustaları tarafından ekonomik bir kayıp olarak değerlendirilse de 1902'de Torino'daki dekoratif sanatlar sergisinin büyük başarı sağlamasıyla dekoratif sanatlar Bienal yönetimi tarafından Venedik Bienali'ne dâhil edilmiştir. 1903 yılından itibaren dekoratif sanatlar Bienale dâhil edilmiş ve 1909'dan itibaren Murano camı, serginin merkezinde yer almaya başlamıştır (Beltrami, 2021). Murano camı, 20. yüzyılda el üfleme cam üretiminin sanatsal ve teknik gelişimiyle dikkat çeken bir döneme girmiştir. Özellikle 1930'lu ve 1970'li yıllar arasında, Murano camı üretiminde doğal organizmaların yapısal formlarından esinlenen tasarımlar geliştirilmiştir (Cazzaro, 2020).

Cam yapımının yüzyıllardır usta-çırak ilişkisiyle öğretilmesiyle, bu sanatın özgünlüğü ve değeri korunmuştur (Diehn, 1941). Ayrıca Murano camı berraklığı, renk çeşitliliği ve özel üretim teknikleriyle diğer cam türlerinden ayrılmaktadır (Chiesa vd., 2022). Ek olarak 1994 yılında çıkarılan "Vetro Artistico® Murano" markası, Murano camının taklitlerinden korunmasını amaçlamaktadır (Filippaz, 2021). Ürün menşeinin korunması

adına da üretilen cam ürünlerine “Made in Italy” etiketi eklenmesiyle Murano camının küresel anlamda bir prestij kazanmasını sağlamaktadır (Rona, 1997). Tüm bunların yanı sıra Murano camı küresel ölçekte olumsuz etkenlerle de karşılaşmıştır. 2008 küresel ekonomik krizi, bunun belirgin örneklerinden biridir. Küresel boyuttaki bu kriz Murano cam ihracatında büyük bir düşüşe neden olmuş, birçok üretici atölyenin kapanmak zorunda kalması bu sanatın olumsuz etkilenmesine neden olmuştur (Filippaz, 2021). 2008 krizinden sonra ise 2020 yılında ortaya çıkan COVID-19 pandemisi, Murano cam üretiminde %50’den fazla azalmaya, işten çıkarmalara ve cam atölyelerinin kapanmasına yol açmıştır (Chiesa vd., 2022). Ayrıca Çin ve Doğu Avrupa’da üretilen sahte Murano camları, turistik bölgelerde satılarak orijinal ürünlerin değerini düşürmeye başlamıştır (Filippaz, 2021). Murano camının üretiminin yüksek enerji tüketimi, pahalı hammaddeler ve çevresel düzenlemeler nedeniyle maliyetlidir (Chiesa vd., 2022). Buna karşın; endüstriyel üretimle seri olarak üretilen Çin camları, Murano’nun el işçiliğine dayalı üretimine kıyasla çok daha düşük maliyetlidir (Filippaz, 2021). Ekonomik kaynaklı bu sebeplerden ötürü Murano camının replikalarına yönelim artmıştır. Murano camını olumsuz yönde etkileyen bir başka sebep olarak genç nesillerin cam ustası olmak istememesi, Murano camının geleceği adına tehdit oluşturmaktadır (Filippaz, 2021).

Murano camının üretimi, geleneksel el işçiliğine ve özel tekniklere dayalıdır. Cam Üfleme (glassblowing), lamba işçiliği (lampworking) ve füzyon ve elle şekillendirme (fusing and hand shaping) bu tekniklerden bazılarıdır:

Cam Üfleme (Glassblowing): Cam ustasının erimiş camı şekillendirmek için bir tüpün içine üflemesiyle yapılan en eski yöntemlerden biridir.

Lamba işçiliği (Lampworking): Cam ustası camı meşale ya da lamba yardımıyla eritir. Karmaşık detayların ve küçük dekoratif objelerin yapımında kullanılmaktadır.

Füzyon ve Elle Şekillendirme (Fusing and Hand Shaping): Camın özel aletlerle şekillendirilip, karmaşık formlar oluşturulması işlemidir (Cazzaro, 2020).

Görüldüğü üzere Murano camı, seri üretime yatkınlığı kısıtlı olan, el işçiliğine dayalı özel bir cam türüdür. Bu özellik, onu diğer cam türlerinden ayıran en önemli faktörlerden biridir. Günümüzde Murano camı hem geleneksel hem de çağdaş iç mekân tasarımlarında önemli bir yere sahiptir. Aydınlatma elemanları, dekoratif paneller, mozaikler ve sanat enstalasyonları gibi farklı kullanım biçimleriyle Murano camı, estetik ve fonksiyonelliği bir araya getirerek iç mekân tasarımında kullanım alanını giderek genişletmektedir. Murano cam üreticilerinin mimarlar, içmimarlar vb. tasarım disiplinleriyle iş birliği yapması, yenilikçi projeler oluşmasına olanak sağlamaktadır. Bu makalede, Murano camının iç mekân tasarımındaki işlevsel, dekoratif ve sanatsal değerleri ele alınırken, iç

mekân donatılarında nasıl kullanıldığı örnekler üzerinden incelenmiştir. Bu camın tasarıma sağladığı katkılar ile kullanım alanlarına yönelik farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.

3. Murano Camının İç Mekân Tasarımında Uygulama Biçimleri ve Estetik Yorumları

İç mekân tasarımında cam, estetik ve işlevselliği bir araya getiren temel malzemelerden biri olarak kabul edilmektedir (Ziff, 2004). Özellikle Murano camı, yüzyıllardır zarif işçiliği, renkleri ve ışık oyunları ile mekânlara sanatsal bir kimlik kazandırmaktadır. Venedik'te doğan ve el işçiliğiyle şekillendirilen bu cam türü, yalnızca dekoratif bir unsur değil, aynı zamanda mekânın algısını ve atmosferini belirleyen önemli bir tasarım aracıdır (Ağatekin, 2013). Malzeme seçimi, iç mekânın estetik kimliğini güçlendiren ve kullanıcı üzerindeki duyuşal deneyimi etkileyen temel unsurlardan biridir. Bu bağlamda, Murano camı; renk çeşitliliği, şeffaflık, ışık geçirgenliği, yansıma ve dokusal çeşitlilik gibi malzeme özelliklerini barındırarak iç mekân atmosferine güçlü bir katkı sağlamaktadır. Metal oksitler ile elde edilen geniş renk yelpazesi sayesinde renk çeşitliliği Murano camının başlıca özelliklerindendir. Mekânda sıcak-soğuk renk ilişkisiyle duyuşal deneyimi etkiler. Murano camının şeffaflık özelliği ise; mekân bölücülerinde kullanıldığında alanın daralmadan tanımlanmasını sağlamaktadır. Saydamlığa bağlı olarak ışık geçirgenlik kapasitesi oldukça yüksek olan Murano camı aydınlatmayı yumuşatarak mekânda ambiyans oluşturur. Parlak yüzeyli camlar mekândaki ışığı ve objeleri yansıtabilmesi sayesinde alanı optik olarak genişletir ve derinlik algısını artırır. Kısaca şeffaflık, yansıtıcılık ve renk çeşitliliği ile mekânda derinlik algısı yaratan bu cam, ortamın daha sıcak, davetkâr ve sanatsal bir karakter kazanmasını desteklemektedir. Murano camının farklı dokusal çeşitlilikleri, iç mekân tasarımında ışığın yönlendirilmesi, mahremiyetin sağlanması ve mekânsal atmosferin belirlenmesi açısından önemli bir rol oynar. Mat, desenli, buzlu veya renkli camlar, ışığı farklı açılarda kırarak mekânda yumuşak veya dramatik etkiler yaratabilir. Cam, yalnızca yapısal bir malzeme değil, aynı zamanda mekânsal algıyı şekillendiren güçlü bir anlatım aracı olarak iç mekânlara kullanılır.

Sonuç olarak; Murano camı, aydınlatma elemanlarından mobilya detaylarına, sanat objelerinden mimari yüzey kaplamalarına kadar geniş bir kullanım alanına sahiptir ve tasarımcılar tarafından estetik bir ifade aracı olarak farklı alanlarda değerlendirilmektedir (Ağatekin, 2020). Bu çalışma kapsamında iç mekân öğeleri “aydınlatma elemanları”, “duvar panelleri ve mozaikler”, “mekân bölücüler”, “mobilya ve dekoratif aksesuarlar” ve “sanatsal enstalasyonlar ve heykeller” olmak üzere kullanım alanlarına göre beş ana sınıfa ayrılarak incelenmiştir.

3.1. Aydınlatma Elemanları

Cam aydınlatma elemanları hem kullanıcı konforunu hem de görsel kaliteyi artıran unsurlar olarak değerlendirilmektedir. Özellikle el yapımı tekniklerle üretilen cam parçalar, yüzey dokularındaki farklılıklar sayesinde mekânın ışık ve gölge dengesine katkı sağlamaktadır (Kaynakçı Elinç ve Koyuncu, 2022). Durukan (2017), camın ışıqla kurduğu fiziksel ve duyuşsal ilişkiyi inceleyerek, özellikle aydınlatma elemanlarında kullanıldığında mekân atmosferine doğrudan etki ettiğini vurgulamıştır. Şeffaf, mat, renkli veya desenli cam yüzeyler, ışığın yönünü, yayılımını ve yoğunluğunu biçimlendirerek mekânda algısal derinlik yaratmaktadır. Camdan üretilen sarkıt lambalar, duvar aplikleri ya da masa lambaları, ışığın kırılma ve yansıma etkileriyle mekânda hem fonksiyonel aydınlatma sağlayabilir hem de sanatsal bir görünüm oluşturabilir. Durukan'a göre, özellikle yarı saydam cam yüzeyler sayesinde ışık, doğrudan gözle temas etmeden dağıtılabilir; ortaya çıkan durum kullanıcının daha konforlu bir görsel deneyim kazanmasına olanak sağlar (Durukan, 2017). Bu bağlamda cam, aydınlatma elemanlarında yalnızca estetik bir yüzey olmaktan çıkarak ışığın mekânla olan etkileşimini yönlendiren temel bir arayüz olarak değerlendirilmelidir.

Benzer şekilde Murano camı da ışığın kırılmasında ve dağılımında etkiye sahip olması dolayısıyla aydınlatma elemanlarında yoğun olarak kullanılmaktadır. Ayrıca bu özellik mekânda dramatik etki oluşumuna olanak sağlamaktadır. Murano camından üretilen aydınlatma elemanları; işlevsel, dekoratif ve sanatsal vurgu açısından farklı roller üstlenmektedir. Modüler sistemler (örneğin Rami Sarkıt Lamba gibi), farklı mekânlara uyum sağlayacak şekilde ölçeklenebilir ve modifiye edilebilir. Murano avizeleri, özellikle Barok ve klasik tasarımlar, otel lobileri, saraylar ve büyük yemek salonları gibi lüks mekânlara ihtişam katmak için dekoratif olarak kullanılır. Ancak Murano camının aydınlatma elemanı olarak kullanılması sanatsal anlamda sahip olduğu özelliklerin yanında geri planda kalmaktadır. Kullanım türleri açısından değerlendirildiğinde; Rezzonico Avize, Venetian Chandelier, Rami Sarkıt Lamba ve Poliedri Sarkıt Lamba gibi tasarımlar dekoratif ve işlevsel yönleriyle öne çıkmaktadır (Görsel 1,2,3,4). Bu örnekler malzeme özellikleri bağlamında incelendiğinde; renk çeşitliliğiyle atmosfer oluşturmaktadır. Ayrıca Murano camının şeffaflık özelliği sayesinde ışığı yayarak mekânı aydınlatmaktadır. Ek olarak ışık geçirgenliği ve yansıma özelliğiyle gölge ve parlaklık dengesi oluşturularak ışık yumuşaması sağlanmaktadır. Yüzey dokuları ile ışık kırılımı sağlamak Murano camının başlıca malzeme özelliklerindendir. Bu kapsamda tespit edilen noktalar; kullanım türleri ve malzeme özellikleri çerçevesinde incelenmiş ve aşağıdaki tabloya işlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Murano Camı Aydınlatma Elemanlarının Kullanım Türleri ve Malzeme Özellikleri

Aydınlatma Elemanları	Kullanım Türleri		Fotoğraf
Rezzonico Avize	İşlevsel Kullanım:	İşığı keskin bir şekilde kırmak yerine yumuşatarak yayılmasını sağlamaktadır. Bu özellik, mekânda daha homojen ve dengeli bir aydınlatma oluşturmaktadır.	
	Dekoratif Kullanım:	Mekânı ihtişamlı ve gösterişli kılmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Renk Çeşitliliği, Işık Geçirgenliği			
Venetian Chandelier	İşlevsel Kullanım:	İşığı sadece doğrudan yaymakla kalmamakla birlikte cam yüzeylerden sekerek mekâna yansıma etkisiyle daha fazla ışık kazandırmaktadır.	
	Dekoratif Kullanım:	Altın detaylar ile estetik etki verilmektedir.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Yansıma			
Rami Sarkıt Lamba (Defne Koz)	İşlevsel Kullanım:	Modüler tasarıma sahiptir, ölçeklenebilir yapısı vardır.	
	Dekoratif Kullanım:	Organik formlu bir dekoratif aydınlatmadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Dokusal Çeşitlilik			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
Şeffaflık, Işık Geçirgenliği			
Poliedri Sarkıt Lamba (Carlo Scarpa)	İşlevsel Kullanım:	Modüler ve ölçeklenebilir ışık düzenine sahiptir.	
	Dekoratif Kullanım:	Geometrik cam formları ile mekâna mimari kimlik kazandırmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri </		

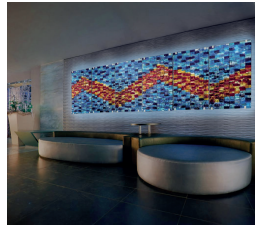
3.2. Duvar Panelleri ve Mozaikler

Cam paneller ve cam mozaikler, iç mekânda duvar kaplaması olarak hem hijyenik hem de estetik bir çözüm sunmaktadır. Özellikle mozaik camların ışıkla etkileşime girerek mekâna dinamizm kattığı ve bu sayede algısal derinlik oluşturduğu ifade edilmektedir (Kaynakçı Elinç ve Koyuncu, 2022). Aynı zamanda cam panellerin farklı desen ve dokularda üretilebilmesi tasarımcılara yaratıcı bir ifade alanı oluşturabilir.

Murano camı panelleri ve mozaikler, işlevsel, dekoratif ve sanatsal kullanım türleri açısından farklı roller üstlenmektedir. İşlevsel açıdan, Murano cam panelleri özellikle ışık geçirgenliği ve yansıma özellikleri sayesinde mekânın aydınlatmasını ve derinlik algısını doğrudan etkilemektedir. Torcello Cam Panelleri (Görsel 6) ve Rondo Kavisli Paneller (Görsel 7), yalnızca görsel bir öğe olarak değil, aynı zamanda ışık yönetimini sağlayan

fonksiyonel bir bileşen olarak kullanılmaktadır. Bu paneller, mekânda ışık geçişini yönlendirerek ışığı yayınlık şekilde dağıtarak ışık dengesini sağlar ve kamaşma probleminin önüne geçer. İşlevsel kullanım açısından kolay temizlenebilen, su geçirmeyen ve yüksek nemli alanlar için uygun olan Murano cam mozaikleri, banyo yüzeyleri, spa, hamam ve yüzme havuzları gibi mekânlarda da tercih edilmektedir (Görsel 5,6,7,9). Dekoratif açıdan, Murano cam panelleri ve mozaikler renk, doku ve ışık efektleriyle mekânın estetik kompozisyonunu zenginleştirmektedir. Mozaik paneller ve cam mozaikler, iç mekânda sanatsal yüzey kaplama öğeleri olarak kullanılarak görsel zenginlik ve derinlik hissi yaratmaktadır. Yarı şeffaf ve desenli cam yüzeyler, ışık oyunları oluşturarak mekânda dinamik bir atmosfer yaratırken, mat ve parlak yüzeylerin kombinasyonu farklı ışık efektleriyle mekânsal algıyı değiştirmektedir (Görsel 8). Sanatsal açıdan, özel kesim ve kompozisyon teknikleriyle üretilen mozaik paneller, mekânda statik bir yüzey yerine, sürekli değişen ışık yansımalarıyla hareketli bir etki yaratmaktadır. Bu bağlamda, iç mimari projelerde özgün bir ifade aracı olarak değerlendirilmektedir. Genel anlamda Murano camının duvar panellerinde ve mozaiklerinde kullanımı baskın olarak dekoratif ve işlevsel açıdandır. Malzeme özellikleri açısından değerlendirildiğinde, Murano duvar panelleri ve mozaikler renk çeşitliliği, şeffaflık, ışık geçirgenliği, yansıtıcılık ve dokusal çeşitlilik gibi fiziksel özellikleri sayesinde mekânın hem fonksiyonel hem de estetik açıdan dönüşmesini sağlamaktadır. Renk çeşitliliği sayesinde mekânsal kontrast sağlarken şeffaflık ve ışık geçirgenliği sayesinde derinlik ve genişlik hissi verir. Yüzey dokularının farklılığı, ışıkla etkileşimi ve yansıma Murano camının mekânın atmosferini doğrudan şekillendiren bir tasarım unsuru olarak kullanılmasına olanak tanımaktadır. Yansıtıcı yüzeyler, mekânın genişlik hissini artırarak optik bir derinlik sağlarken, dokulu cam yüzeyler ışık kırılımıyla üç boyutlu bir etki yaratmaktadır. Bu kapsamda tespit edilen noktalar; kullanım türleri ve malzeme özellikleri çerçevesinde incelenmiş ve aşağıdaki tabloya işlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Murano Camından Üretilen Duvar Panelleri ve Mozaiklerin Kullanım Türleri ve Malzeme Özellikleri

Duvar Panelleri ve Mozaikler	Kullanım Türleri		Fotoğraf
Sicis Mozaik Paneller	İşlevsel Kullanım:	Dayanıklı ve su geçirmez özelliği sayesinde nemli alanlarda kullanıma uygundur.	
	Dekoratif Kullanım:	Lüks otel lobilerinde ve ıslak hacimlerinde (wc, duş, spa vb.) estetik yüzey kaplama olarak kullanılmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Yansıma, Dokusal Çeşitlilik		
Torcello Cam Panelleri	İşlevsel Kullanım:	Aydınlatma elemanı ile birlikte tasarlandığında yarı geçirgen yüzeylere difüze ışık vererek kamaşmayı önlemektedir.	
	Dekoratif Kullanım:	Camın ışıkla etkileşimini artırarak mekâna boyut katmıştır. Geçiş efektleri oluşturmuştur. Bu efektler mekânın canlı, akışkan ve dinamik görünmesini sağlayan bir etki yaratmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Şeffaflık, Işık Geçirgenliği, Yansıma		
Rondo Kavisi Cam Paneller	İşlevsel Kullanım:	Aydınlatma elemanı ile birlikte kurgulandığından difüze ışık vererek kamaşmayı önlemektedir.	
	Dekoratif Kullanım:	Duvar veya yüzey kaplamalarından aydınlatma sistemleriyle birlikte çalışarak iç mekân için çözümlerin üretilmesini sağlamıştır. Duyular için keyifli deneyim sunan yüzeyler oluşturulmuştur.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Dokusal Çeşitlilik		
Terrazzo Cam Mozaikler	İşlevsel Kullanım:	İşığı dağıtma özellikleri sayesinde mekânda aydınlık bir atmosfer oluşturabilir. Özellikle loş veya dar alanlarda ışık geçirgenliği etkisini artırarak ferahlık hissi yaratır.	
	Dekoratif Kullanım:	Kaplama elemanı olarak kullanılan cam mozaikler mekâna estetik bir görünüm kazandırmıştır. Farklı renkteki cam parçaları ve dokusal çeşitlilikleriyle dinamik kompozisyonlar oluşturulmuştur.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Dokusal Çeşitlilik		
Striato Cam Mozaikler	İşlevsel Kullanım:	Yapısı gereği su geçirmez ve kolay temizlenebilir olduğundan bar tezgahı gibi hijyen gerektiren alanlarda kullanılmıştır.	
	Dekoratif Kullanım:	Işık ile etkileşime girerek mekânda gölge ve vurgu oyunları oluşturmuştur. Dikey veya yatay kullanımı sayesinde farklı optik efektler yaratmıştır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Şeffaflık, Işık Geçirgenliği, Yansıma		
			Görsel 5. Sicis, LABUAN Mozaik Koleksiyonu (Design Italy, t.y.).
			Görsel 6. Vêvê Glass, TORCELLO (Vêvê Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)
			Görsel 7. Vêvê Glass, RONDO (Vêvê Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)
			Görsel 8. Vêvê Glass, TERRAZZO (Vêvê Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)
			Görsel 9. Vêvê Glass, STRIATO. (Vêvê Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)

Görsel 5. Sicis, LABUAN Mozaik Koleksiyonu (Design Italy, t.y.).

Görsel 6. Vèvé Glass, TORCELLO (Vèvé Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)

Görsel 7. Vèvé Glass, RONDO (Vèvé Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)

Görsel 8. Vèvé Glass, TERRAZZO (Vèvé Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)

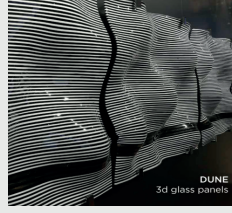
Görsel 9. Vèvé Glass, STRIATO. (Vèvé Glass ürün kataloğundan alınmıştır.)

3.3. Mekân Bölücülere

Cam bölücüler, iç mekânlarda doğal ışığın daha derin ve homojen şekilde yayılmasını sağlayarak yapay aydınlatma ihtiyacını azaltmaya yardımcı olmakta ve mekânların daha ferah görünmesini mümkün kılmaktadır (Banyai vd., 2016). Ayrıca hareketli veya katlanabilir cam paneller gibi dinamik bölücü sistemler, iç mekân planlarını kullanıcı gereksinimlerine göre yeniden yapılandırarak çok fonksiyonlu kullanım imkânı tanımaktadır (Banyai vd., 2016; Balcı vd., 2025).

Murano camından yapılan mekân bölücüler de açıklık ve mahremiyet dengesini sağlayarak mekânsal organizasyonu güçlendiren nitelikleri barındırmaktadır. Cam bölücüler ve paravanlar, mekânları fiziksel olarak bölmeden görsel bağlantıyı koruyarak açıklık hissi yaratırken, aynı zamanda mahremiyet sağlama işlevi de görmektedir. Cam duvarlar ve şeffaf bölücüler, mekânların esnek kullanımına imkân tanıyarak çok işlevli alanlar oluşturulmasına olanak sağlamaktadır. Kullanım türü bakımından irdelendiğinde, Murano cam bölücüler, işlevsel, dekoratif ve sanatsal yönleriyle mekânda çeşitli roller üstlenmektedir. İşlevsel olarak, mekânları tamamen kapatmadan ayırarak mahremiyet sağlamakta ve mekânsal akıcılığı korumaktadır. (Görsel 10) Modüler bir yapıda tasarlandığında alanları esnek bir şekilde bölümlendirme imkânı sunarken, ışık kırıcılığı sayesinde kamaşma problemini engellemektedir (Görsel 11, 13). Dekoratif kullanım açısından, mekân tanımlayıcı yarı saydam cam yüzeyler ile şık görsel efektler oluşturmakta ve renkli cam yüzeyler estetik bir ayrım yaratmaktadır. Işığı yönlendirme özelliğine sahip olması sayesinde mekânın ışık dağılımını etkileyerek atmosferi değiştirmekte, üç boyutlu yüzey desenleriyle mekâna derinlik kazandırmaktadır. Sanatsal açıdan ise, camın formlarıyla soyut ve dinamik ayırıcı paneller üretilmekte, yüzey manipülasyonları aracılığıyla soyut cam sanatı iç mekâna taşınmaktadır (Görsel 12). Mekân bölücüler bağlamında, işlevsel ve dekoratif kullanım, sanatsal kullanımın önüne geçmektedir. Malzeme özellikleri açısından değerlendirildiğinde, Murano cam bölücüler, ışık geçirgenliği, şeffaflık ve yansıtıcılık özellikleri sayesinde mekânın ferahlığını koruyarak, optik genişleme etkisi yaratmaktadır. Renk ve doku çeşitliliği barındıran desenli ve buzlu cam yüzeyler iç mekânda mahremiyet sağlarken, ışığın kırılımını yöneterek üç boyutlu bir atmosfer oluşturmaktadır. Bu kapsamda tespit edilen noktalar; kullanım türleri ve malzeme özellikleri çerçevesinde incelenmiş ve aşağıda yer alan Tablo 3'e işlenmiştir.

Tablo 3. Murano Camından Üretilen Mekân Bölücülerinin Kullanım Türleri ve Malzeme Özellikleri

Mekân Bölücüler	Kullanım Türleri		Fotoğraf
Cam Bölmeler	İşlevsel Kullanım:	Cam bölücü, mekânları tamamen kapatmadan ayırarak hem mahremiyet sağlamakta hem de mekânsal akıcılığı devam ettirmektedir.	
	Dekoratif Kullanım:	Renkli cam yüzeylerle estetik ayrılmı yaratmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Işık Geçirgenliği, Yansım		
Cam Perdeler	İşlevsel Kullanım:	Modüler yapısı sayesinde mekânları olarak ayırabilmektedir. Işık kırıcılığı sayesinde kamaşma probleminin önüne geçmektedir.	
	Dekoratif Kullanım:	Işığı yönlendirme özelliğine sahip yüzeyler olması dolayısıyla mekânın ışık dağılımını etkilemektedir.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Işık Geçirgenliği, Yansım		
3D Cam Paravanlar	İşlevsel Kullanım:	Opak yapısı sayesinde mekânları tamamen ayırarak mahremiyet sağlamaktadır.	
	Dekoratif Kullanım:	Üç boyutlu yüzey desenleriyle mekâna derinlik katmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Yüzey manipülasyonları ile soyut cam sanatını iç mekâna taşımaktadır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Yansım, Dokusal Çeşitlilik		
Cam Duvarlar	İşlevsel Kullanım:	Cam, opak halde kullanıldığında alanlarda mahremiyeti sağlarken, yarı geçirgen nitelikte kullanıldığında ise yarı özel alanların oluşumuna katkı sağlar.	
	Dekoratif Kullanım:	Mekânda ışık oyunları oluşturarak dinamik bir atmosfer oluşturmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Dokusal Çeşitlilik		

3.4. Mobilya ve Dekoratif Aksesuarlar

Camın iç mekân mobilyalarında kullanımı, özellikle sehpa, masa üstü, raf gibi elemanlarda şeffaflık ve hafiflik hissi yaratmak açısından önemlidir. Kaynakçı Elinç ve Koyuncu (2022), camın çeşitli biçimlerde şekillendirilebilir olması sayesinde hem klasik hem modern stillerde dekoratif ürünlere dönüştürülebileceğini vurgulamışlardır. Cam malzeme, mobilya tasarımında saydamlık ve hafiflik hissi kazandırmaktadır. Özel ve diğerlerinin belirttiği gibi (2019) İç mekânda kullanıldığında, belirgin biçimde öne çıkmadan işlevini yerine getirebilmekte, böylece mekânın genel kompozisyonunu bozmadan entegre olabilmektedir. Saydam yapısı nedeniyle cam mobilyalar, görsel olarak geri planda kalmakta ve bu sayede üzerine ya da arkasına yerleştirilen objelerin daha belirgin algılanmasına olanak tanımaktadır. Görsel karışıklık yaratmaması sayesinde mekânda kalabalık bir etki oluşturmamakta, bunun yerine daha açık ve ferah bir atmosfer yaratmaktadır. Ayrıca cam yüzeylerin üzerine konumlandırılan cam objeler, mekânda yansıma ve doku açısından zengin görsel etkiler üretmektedir (Özel vd., 2019). Cam mobilyaların estetik boyutuna ek olarak, mekânsal hafiflik hissi yaratmaları da önemli bir avantajdır. Şeffaf veya yarı geçirgen cam yüzeylerin kullanıldığı masa, sehpa veya dolap gibi öğeler, mekânın daha geniş ve ferah algılanmasına katkı sağlamaktadır (Wigginton ve Harris, 2002). Örneğin: cam sehpalar yıllar içerisinde değişen trendler arasındadır. Cam sehpalar birbirinden farklı kombinasyonlar ortaya çıkarmak adına farklı ayak seçimleriyle birlikte bulunduğu mekânın atmosferini değiştirebilir. Özellikle salon ve oturma odası dekorasyonlarında sıkça kullanılan cam sehpaların seçiminde güvenlik açısından tehdit oluşturmayacak sağlam camların seçimi önem taşımaktadır (Demirci ve Akçay, 2023).

Murano camından yapılan mobilya ve dekoratif aksesuarları, mekânsal katkısı ve estetik etkisi açısından farklı roller oynamaktadır. Mobilya ve dekoratif aksesuarlar kullanım türleri açısından değerlendirildiğinde; Nest Sehpa, Soda Sehpa Koleksiyonu ve Venini Vazo Koleksiyonu gibi mekânda işlevsel özellikleriyle ön plana çıkan tasarımlar, aynı zamanda dekoratif yönleriyle ortama estetik değer katmakta ve iç mekânda odak noktası oluşturmaktadır (Görsel 14, 15, 16). İncelenen mobilyalar ve dekoratif aksesuarlar malzeme özellikleri kapsamında incelendiğinde; renk çeşitliliğiyle özellikle dekoratif obje tasarımında vurgu oluşturmaktadır. Şeffaflık ve ışık geçirgenliği özelliğine sahip olan incelenen örnekler kapsamında mobilyaların ve aksesuarların mekânsal bütünlüğü bozmadan iç mekânda hafiflik sağlaması önemli malzeme özelliklerindendir. Ayrıca yansıma özelliğiyle yüzeylerde derinlik efekti sağlama ve dokusal çeşitlilik ile mekânsal deneyimi geliştirme etkileri de mümkündür. Bu kapsamda tespit edilen noktalar; kullanım türleri ve malzeme özellikleri çerçevesinde incelenmiş ve aşağıdaki tabloya işlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Murano Camı Mobilya ve Dekoratif Aksesuarların Kullanım Türleri ve Malzeme Özellikleri

Mobilya ve Dekoratif Aksesuarlar	Kullanım Türleri		Fotoğraf
Nest Sehpa (LM Studio Vogue)	İşlevsel Kullanım:	Geçirgen yapısıyla mekânsal bütünlük sağlamakta ve hafifliğiyle kolay kullanım sunmaktadır.	
	Dekoratif Kullanım:	Murano camının bronz detaylarla birleştirilerek modern oturma odalarında görsel estetik yaratmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Şeffaflık, Işık Geçirgenliği, Yansımaya		
Soda Sehpa Koleksiyonu (Miniforms & Yiannis Ghikas)	İşlevsel Kullanım:	Dayanıklı yapısı sayesinde uzun ömürlü kullanım sunmaktadır.	
	Dekoratif Kullanım:	Camın şeffaflığı ve ışık geçişi ile mekâna derinlik katmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Şeffaflık, Dokusal Çeşitlilik		
Venini Vazo Koleksiyonu (Opalino & Monofiori Balloton)	İşlevsel Kullanım:	Çiçek aranjmanları ve dekoratif aksesuarlar için bir taşıyıcı olarak kullanılabilir. Aynı zamanda kalıcı bir tasarım nesnesidir.	
	Dekoratif Kullanım:	Dekoratif vurgularla mekânda estetik bir tamamlayıcı olarak yer almaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Yansımaya, Dokusal Çeşitlilik		
			Görsel 14. Nest Cam Sehpa (LM Studio Vogue) (LM, t.y.).
			Görsel 15. Soda Sehpa Koleksiyonu (Miniforms & Yiannis Ghikas) (Di Bon, 2020).
			Görsel 16. Opalino Vazo (Venini, 2025b).

3.5. Sanatsal Enstalasyonlar ve Heykeller

Cam, sanat ile mimarlık arasında köprü kuran enstalasyonlarda ve heykellerde de kullanılmaktadır. Kaynakçı Elinç ve Koyuncu (2022), camın ışıqla oynama yeteneği ve kırılabilirliği ile estetik anlamda güçlü duygusal ifadeler yaratabileceğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, iç mekânlara yerleştirilen cam sanat eserleri, yalnızca görsel olarak yer kaplayan bir eleman değildir; aynı zamanda mekânsal deneyimi zenginleştirici bir rol de üstlenmektedir. Murano camının kullanımı da sanatsal enstalasyonlar ve heykeller alanında mekânın atmosferini değiştiren, ışıqla etkileşim kuran ve sanatsal anlatılar oluşturan önemli bir uygulamadır. Bu camdan yapılmış sanatsal enstalasyonlar ve heykeller kullanım türleri açısından değerlendirildiğinde; Fiori di Como Cam Enstalasyonu, Murano Cam Akçağaç Yaprağı, Barovier ve Toso Cam Heykeller, Murano Glass Museum Heykel Koleksiyonu ve Cenedese Murano Cam Heykelleri gibi tasarımlar sanatsal ve dekoratif yönleriyle öne çıkmaktadır (Görsel 17, 18, 19, 20, 21). Ayrıca kullanım biçimi-ne bağlı olarak işlevsel anlamda da iç mekân tasarımına katkıda bulunduğunu söylemek

mümkündür. Sanatsal enstalasyonlar ve heykellerin malzeme özellikleri bağlamında incelendiğinde; renk çeşitliliğiyle dinamik ve kontrast renk kullanımı mekânın farklılaşmasını sağlamaktadır. Malzemenin yapısından kaynaklı olarak ışık geçirgenliği sağlanması, ışığı yönlendirme özelliğine ve camın şeffaflık özelliği sayesinde ise dramatik vurgu oluşturma özelliğine sahip olmasını sağlamaktadır. Işıkla etkileşen sanat eserleri ve büyük ölçekli enstalasyonlar Murano camının yansıma özelliğinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bunlara ek olarak örneklerdeki doku çeşitlilikleri ile soyut etkiler yaratılmasına imkân olmaktadır. Bu kapsamda tespit edilen noktalar; kullanım türleri ve malzeme özellikleri çerçevesinde incelenmiş ve aşağıdaki tabloya işlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. Murano Camı Sanatsal Enstalasyonlar ve Heykellerin Kullanım Türleri ve Malzeme Özellikleri

Enstalasyonlar ve Dekoratif Heykeller	Kullanım Türleri		Fotoğraf
Fiori di Como Cam Enstalasyonu (Dale Chihuly)	İşlevsel Kullanım:	Bellagio Hotel'in lobisinde yer almakta ve ışığın cam yüzeylerde kırılmasını sağlayarak mekânsal aydınlatmaya katkıda bulunmaktadır.	 Görsel 17. Fiori di Como Cam Enstalasyonu (Dale Chihuly), Las Vegas (Pinwheel, 2023).
	Dekoratif Kullanım:	Şekil, renk ve boyut olarak değişen parçalardan oluşan ve gökyüzündeki kır çiçeği bahçesi olarak simüle eden enstalasyon, renkli ve organik formlara sahiptir.	
	Sanatsal Kullanım:	Doğadan ilham alan organik formlarıyla mekânda sanatsal bir anlam yaratmakta ve cam malzemenin ışıkla etkileşimini sanatsal bir dille yorumlamaktadır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Işık Geçirgenliği, Yansıma		
Murano Cam Akçağaç Yaprağı	İşlevsel Kullanım:	İç mekânlarda aydınlatma armatürleriyle bütünleşerek, otel, restoran ve kulüp gibi alanlarda mekânın fonksiyonel aydınlatmasına destek vermektedir.	 Görsel 18. Murano Cam Akçağaç Yaprağı Enstalasyonu (Matteo Chandelier, t.y.).
	Dekoratif Kullanım:	Doğadan ilham alınmış olmasıyla mekâna dekoratif bir değer katmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Organik form ve renk kombinasyonlarıyla sanatsal derinlik yaratmaktadır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Dokusal Çeşitlilik, Şeffaflık		
Barovier & Toso Cam Heykeller	İşlevsel Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	 Görsel 19. Bollibolle Serisi cam objeler (Franco Raggi) (Barovier, t.y.).
	Dekoratif Kullanım:	Bollibolle serisi, şeffaf kabarcık dokusu ve lattimo (beyaz cam efektleri) ile iç mekânlarda dekoratif unsur olarak kullanılmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Yapım teknikleriyle el işçiliği ve sanatın birleşimini yansıtan koleksiyonlar, sanatsal bir yatırım ve koleksiyon objesi olarak değerlendirilebilmektedir.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Yansıma, Dokusal Çeşitlilik		

Murano Cam Müzesi Heykel Koleksiyonu	İşlevsel Kullanım:	Geçmişten günümüze Murano camının sanatsal evrimini sergileyerek mekânın tarihi kimliğini vurgulamaktadır.	A photograph of the interior of the Murano Glass Museum, showing various glass sculptures and installations displayed in a modern, well-lit space.
	Dekoratif Kullanım:	Tarihi cam sanatı mirasını sergileyerek dekoratif bir öge oluşturmaktadır.	
	Sanatsal Kullanım:	Cam heykeller, iç mekânda estetik ve sanatsal bir unsur olarak değerlendirilmektedir.	
	Malzeme Özellikleri		
	Renk Çeşitliliği, Şeffaflık, Dokusal Çeşitlilik		
Cenedese Murano Cam Heykelleri	İşlevsel Kullanım:	Veri saptanamamıştır.	A photograph of four tall, slender glass sculptures by Simone Cenedese, each with a unique, textured surface and a pointed top, displayed on a white surface.
	Dekoratif Kullanım:	İnsan figürleri, mekân da hareket ve akıcılık hissi uyandırarak dinamik bir kompozisyon yaratmaktadır ve mekânda belirli bir tema ya da duygusal atmosfer yaratmak için kullanılabilir.	
	Sanatsal Kullanım:	Figürler farklı cam renkleri, ışık oyunları ve yarı saydamlık etkisi ile mekânda sanatsal bir odak noktası yaratmaktadır.	
	Malzeme Özellikleri		
	Şeffaflık, Yansımalar, Dokusal Çeşitlilik		

SONUÇ

Günümüzde Murano camı, dekoratif objelerden sanatsal enstalasyonlara kadar geniş bir kullanım alanına sahiptir ve modern tasarım anlayışı içinde sahip olduğunu konumunu devam ettirmektedir. Murano camının iç mekân tasarımındaki yaratıcılığın ve estetik çözümlerin incelendiği çalışmada, bu geleneksel sanatın iç mekânlarda yorumlanması kapsamının analiz edilen örneklerin oldukça geniş bir kullanım alanına sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Bu noktada Murano camının iç mekân tasarımında kullanımı; yalnızca sınırları belirleyen bir unsur olmanın ötesine geçerek, mekânsal akıcılık ve derinlik hissi yaratmada, ışığı yönlendirmede ve atmosfer oluşturmada önemli bir rol oynamaktadır.

Görsel içerik analizine göre, Murano camının kullanıldığı örneklerde malzemenin şeffaflık, renk çeşitliliği ve ışık geçirgenliği gibi niteliklerinin mekânsal atmosferin şekillenmesinde belirleyici olduğu gözlemlenmiştir. Tematik analiz bulgularına göre ortaya çıkan işlevsel, dekoratif ve sanatsal kullanım biçimleri arasında mekânın türüne ve bağlamına göre ağırlık farkı bulunmakta, özellikle Murano camının sanatsal kullanımların müze ve otel gibi temsili mekânlarda daha baskın olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışma kapsamında, Murano camının iç mekân tasarımında farklı kullanım türlerine göre değerlendirilmesi yapılmış ve aydınlatma elemanları, duvar panelleri ve mozaikler, mekân bölücüler, mobilya ve dekoratif aksesuarlar ile sanatsal enstalasyonlar ve heykeller olmak üzere beş ana başlık altında incelenmiştir. Kullanım türleri bağlamında yapılan değerlendirmeler, Murano camının her kategoride işlevsel, dekoratif ve sanatsal

yönleriyle farklı roller üstlendiğini ortaya koymaktadır. Ancak, bu kullanım türlerinin her biri her kategoride eşit ağırlıkta olmayıp, bazı kategorilerde belirli işlevlerin öne çıktığı görülmüştür. Örneğin, mekân bölücüler bağlamında işlevsel ve dekoratif kullanım sanatsal kullanımın önüne geçmektedir. Cam bölücüler, genellikle mekânları fiziksel olarak bölmeden görsel sürekliliği korumak, ışık geçirgenliği sağlamak ve mahremiyet dengesini yönetmek amacıyla kullanılmaktadır. Bununla birlikte, camın dokusal çeşitliliği ve şeffaflık derecelerine bağlı olarak mekânda estetik ve sanatsal etkiler de oluşturulabilmektedir. Buna karşın sanatsal enstalasyonlar ve heykeller kategorisinde Murano camının temel olarak sanatsal bir anlatım aracı olarak kullanıldığı, işlevselliğin ise bu tür uygulamalarda geri planda kaldığı tespit edilmiştir. Aydınlatma elemanlarında ise işlevsel ve dekoratif kullanımlar dengeli bir şekilde öne çıkarken, sanatsal kullanım genellikle bu iki kategoriyi destekleyici bir unsur olduğu görülmektedir. Camın ışık geçirgenliği, renk çeşitliliği ve yansıtma özellikleri, aydınlatma elemanlarının mekân içindeki fonksiyonunu doğrudan etkilemektedir. Murano camından üretilen duvar panelleri ve mozaikler ise, çoğunlukla dekoratif ve işlevsel roller üstlenerek mekânda estetik bir bütünlük ve yüzey etkisi yaratmaktadır. Bu panellerin ışık yansıtıcılığı ve şeffaflık gibi malzeme özellikleri, mekânın aydınlatma dengesini ve derinlik algısını doğrudan etkilemektedir. Mobilya ve dekoratif aksesuarlar kategorisinde ise dekoratif kullanımın belirgin bir şekilde öne çıktığı görülmektedir. Murano camı, masa, sehpa, vazo, ayna çerçevesi ve benzeri donatılarda kullanılarak mekânda estetik bir vurgu yaratmaktadır. Özellikle şeffaf ve renkli cam yüzeylerin kullanımı, iç mekânın genel atmosferini destekleyen bir unsur olarak değerlendirilirken, sanatsal detaylarla birleştiğinde Murano camı hem fonksiyonel hem de estetik bir öğe haline gelmektedir. İşlevsel yönü dekoratif kullanıma kıyasla geri planda kalmakla birlikte, cam mobilyalar dayanıklılık ve hafiflik gibi özellikleriyle pratik kullanım avantajı sağlamaktadır. Bu doğrultuda yapılan değerlendirmeler sonucunda, Murano camının iç mekân tasarımındaki kullanım türleri ve malzeme özellikleri arasındaki ilişki, Tablo 6'da işlenmiştir. Bu tablo, Murano camının iç mekânda nasıl bir rol üstlendiğini kategoriler bazında karşılaştırmalı olarak sunmaktadır.

Tablo 6. Murano Camının Malzeme Özellikleri ile Kullanım Türleri Arasındaki İlişki

Kategori	Kullanım Türleri			Baskın Kullanım Türü	Öne Çıkan Malzeme Özellikleri	Mekânsal Katkı
	İşlevsel Kullanım	Dekoratif Kullanım	Sanatsal Kullanım			
Aydınlatma Elemanları	İşığı yönlendirme ve dağıtma	İşığı yayarak mekâna estetik katma, renkli camlarla atmosfer oluşturma	Cam avizelerde el işçiliğiyle sanatsal vurgu, ışık efektleriyle dramatik etki yaratma	İşlevsel & Dekoratif Kullanım	Şeffaflık, Renk Çeşitliliği, Işık Geçirgenliği	İşığı yayarak mekânın aydınlatmasını iyileştirir, optik genişleme sağlar, atmosfer oluşturur
Duvar Panelleri ve Mozaikler	İşık geçirgenliğiyle mekânsal bölme	Parlak ve mat yüzeylerin ışık yansımalarını yönetmek, derinlik hissi oluşturma	Mozaiik sanatıyla mekâna hikâye anlatan bir vurgu ekleme, sanatsal derinlik oluşturma	Dekoratif & İşlevsel Kullanım	Dokusal Çeşitlilik, Yansıma, Renk Çeşitliliği	Mekânda derinlik ve hareketlilik oluşturur, işığı yönlendirilerek estetik vurgu yapar
Mekân Bölücileri	Alanı bölme, mahremiyet sağlama, ışık geçirgenliği koruma	Mekân tanımlayıcı yarı saydam cam yüzeyler ile şık görsel efektler oluşturma	Camın formlarıyla soyut ve dinamik ayrırcı paneller üretme	İşlevsel & Dekoratif Kullanım	Şeffaflık, Işık Geçirgenliği, Dokusal Çeşitlilik	Mekânları fiziksel olarak ayırırken açıklık ve ferahlık hissini korur, ışığın mekânda dolaşımına izin verir
Mobilya ve Aksesuarlar	Hafif ve geçirgen mobilyalarla mekânsal ferahlık sağlama	Dekoratif vazolar, cam sehpa detayları, parlak yüzeylerle iç mekâna estetik katma	Heykel formundaki mobilyalar, özel tasarım cam aksesuarlar	İşlevsel & Dekoratif Kullanım	Şeffaflık, Renk Çeşitliliği, Dokusal Çeşitlilik	Mekâna şeffaflık kazandırır, ağırlık hissini azaltır, estetik görüntümü sunar. Estetik ve işlevselliği bir araya getirir
Sanatsal Enstalasyonlar ve Dekoratif Heykeller	Ağırlıklı olarak estetik ve deneyim odaklı, işlevsellik geri planda	İç mekânda renk ve ışık oyunları atmosfer oluşturma	Mekânın odak noktası olarak sanatsal vurgu yapma, camın farklı formlarıyla soyut sanat üretme	Sanatsal Kullanım	Yansıma, Renk Çeşitliliği, Dokusal Çeşitlilik	Mekânda odak noktası oluşturarak dramatik ve sanatsal etki yaratır

Araştırmanın özgün yönlerinden biri, literatürde dağınık biçimde ele alınan Murano camı örneklerini tematik bir çerçevede ilk kez sistematik olarak sınıflandırmış olmasıdır. Bu yönüyle çalışma, iç mimarlık ve sanat-tasarım kesişiminde materyal odaklı bir katkı sunmaktadır. Ayrıca bu çalışma benzer çalışmalardan farklı olarak (Achintha, 2016; Pariafsai, 2016); işlevsel, dekoratif ve sanatsal kullanımları ayrı ayrı değil, tekil örnekler üzerinden eşzamanlı olarak değerlendirmiş olması, iç mekânlarda cam malzemenin çok yönlü etkilerini ortaya koymak açısından bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır.

Sonuç olarak, Murano camı işlevsel, dekoratif ve sanatsal açıdan iç mekânda çok yönlü bir rol üstlenmektedir. Yüzeylerin derinlik, ışık yansıması ve mekânsal algıyı şekillendirme potansiyeli, Murano camının modern iç mimari projelerde önemli bir malzeme olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda çalışmanın bulguları, içmimarlar ve tasarımcılar açısından Murano camının iç mekânda hem estetik hem de teknik gereksinimleri karşılayan alternatif bir malzeme olduğunu göstermekte; farklı tipolojilere ve temalara göre uygulanabilirliğine dair fikir vermektedir. Tüm bu gelişmelere ek olarak geleneksel el işçiliği ile şekillenen Murano camı, teknolojik gelişmeler ve yenilikçi üretim yöntemleriyle birleşerek çağdaş tasarım uygulamalarında daha geniş bir kullanım alanı bulabilir. 3D baskı ile cam üretimi, lazer kesim ve CNC işleme gibi ileri üretim tekniklerin Murano camının hassas detaylarla şekillendirilmesi ve akıllı cam teknolojilerinden faydalanılması sayesinde cam yüzeyler ışık geçirgenliği ve interaktif özellikler kazanarak işlevselliğini arttırabilmektedir. Geleneksel Murano tekniklerinin robotik ve

otomatik üretim sistemleriyle yeniden yorumlanması, sanat ve teknolojinin buluşmasını sağlayarak Murano camının iç mekân tasarımındaki potansiyelini genişletmek için bir fırsattır. Bu bağlamda, gelecekte yapılacak araştırmaların; Murano camının dijital üretim teknolojileriyle olan etkileşimi, sürdürülebilirlik potansiyeli ve farklı iklim bağlamlarında iç mekâna etkisi gibi boyutlara odaklanması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Achintha, M. (2016). Design and application of glass as a building material: A review. *Journal of Construction and Building Materials*, 121, 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.conbuildmat.2016.05.122>
- Ağatekin, M. (2013). Plastik sanatlarda cam kullanımı: Şekillenen literatür ve terminoloji. Ç. Gençler Güray (Ed.), *Kaunos/Kbid Toplantıları, Anadolu Antik Cam Araştırmaları Sempozyumu içinde*, (ss. 175-182). Bilgin Kültür Sanat Yayınları.
- Ağatekin, M. (2020). İşlevsellikten sanat nesnesine camın yolculuğu. *Virüs Üç Aylık Kültür-Sanat ve Edebiyat Ortak Kitabı içinde*, *Virüs Dergisi Yayınları*.
- Amato, I. (1997). *The island of glass*. *MRS Bulletin*, 22(12), 91-96. <https://doi.org/10.1557/S088376940003476X>
- Artemest. (t.y.). *Aman Venice otel Murano avizeleri*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://artemest.com/en-tr/magazine/looking-around/aman-venice>
- Balcı, O., Poncelet, S., Nguyen, A. B. ve Vande Moere, A. (2025). Towards responsive architecture that mediates place: Recommendations on how and when an autonomously moving robotic wall should adapt a spatial layout. *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*, 6(CSCW2), Article 467. <https://doi.org/10.1145/3555568>
- Banyai, D., Dragomir, M. ve Bodi, Ş. (2016). Daylight for spaces defined by movable Walls. *Applied Mechanics and Materials*, 808, 239–245. <https://doi.org/10.4028/www.scientific.net/AMM.808.239>
- Barovier. (t.y.). *Bollibolle serisi cam objeleri*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://www.barovier.com/en/objects/bollibolle>
- Beltrami, C. (2021). The Venice Biennale and the market for Murano glass, 1895–1930. *Journal of Modern Italian Studies*, 26(4), 425-441. <https://doi.org/10.1080/1354571X.2021.1958059>

- Benli, T. (2008). İç mekân ve donatılarının çağdaşlaşma sürecinde, cam malzemenin yeri. *Anadolu Sanat*, (19), 43-60.
- Birinci, A. ve Feyzoğlu, T. (2022). Mimarlıkta dikroik cam kullanımı. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 79, 1195–1208. doi: 10.7816/ulakbilge-10-79-01
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Braun, V. ve Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Cazzaro, I. (2020). Interconnections between form and matter in twentieth-century Murano glass. *Img Journal*, 31(02), 76-85. <https://doi.org/10.6092/issn.2724-2463/11115> 10.6092/issn.2724-2463/11115
- Chiesa, R., Berrone, R. ve Coppola, L. (2022). Glass Future Lab Murano glass production and digital manufacturing – Possible relationships in a future scenario. M. A. Barucco, E. Cattaruzza, R. Chiesa (Ed.), *Antifragile glass içinde*, (1. baskı, ss.142-149). Antefirma Edizioni Srl.
- Demirci, S. ve Akçay, S. (2023). Bir Tasarım Malzemesi Olarak Kullanılan Camın Tasarımında Kullanım Alanları, *Turkish Journal of Fashion Design and Management (TJFDM)*, 2023, 5(3): 207-225. <https://doi.org/10.54976/tjfdm.1316461>
- Design Italy. (t.y.). Sicis, *Labuan mosaik koleksiyonu*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://designitaly.com/products/mosaic-labuan-sicis>
- Di Bon, A. (2020). *Soda sehpa koleksiyonu*. [Fotoğraf]. *Architectural digest*. Erişim adresi: <https://www.architecturaldigest.in/content/sculptural-coffee-tables-made-hand-blown-murano-glass/>
- Diehn, D. A. (1941). History of glass. *Ohio State Engineer*, 24(4), 5-7, 20-21. <http://hdl.handle.net/1811/35776>

Durukan, A. (2017). Cam iç mekân aydınlatma tasarımına kavramsal bir yaklaşım. *Cedrus: Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 5, 531–541.

Farrelly, L. (2017). *Mimarlıkta yapım+malzeme*. İstanbul: Literatür Yayınları.

Filippaz, A. (2021). *The Murano glass district: Opportunities and trends* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ca' Foscari University of Venice.

Glass of Venice. (2015). *Murano Cam Müzesi heykel koleksiyonu*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://www.glassofvenice.com/blog/murano-glass-museum-the-history-behind-the-art/>

Kaynakçı Elinç, Z. ve Koyuncu, F. (2022). *Use of Glass in Interior Architecture*. In Ü. Arpacıoğlu, Ş. Beşir. ve İ. E. Gül (Eds.), *Architectural Sciences and Building Materials* (ss. 118–146). İKSAD Publications.

LM. (t.y.). *Nest cam sehpa*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://lm.com.tr/nest>

Matteo Chandelier. (t.y.). *Murano camı akçaağaç yaprağı enstalasyonu*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://www.matteochandelier.com/product/murano-glass-maple-leaf-decorative-installation-art>

Özel, Y., Ürük, Z. F. ve Erol, İ., (2019, 10-12 Ekim). *Camın Bükülmesi ve Cam Mobilya* [Tam Metin], 3rd International Symposium on Multidisciplinary Studies and Innovative Technologies, Ankara, s. 123-128.

Pariafsai, F. (2016). The use of glass in contemporary architecture: Aesthetic and psychological perspectives. *Journal of Interior Architecture and Design*, 2(4), 29–42. <https://doi.org/10.1016/j.foar.2016.01.006>

Pinwheel. (2023). *Fiori di Como cam enstalasyonu*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://pinwheel.center/Projects/fiori-di-como/>

PLD Türkiye. (2020). *Defne Koz ve Marco Susani tasarım stüdyosu tarafından tasarlanan Rami*. [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://pldturkiye.com/defne-koz-tasarimi-italamp-rami/>

- Rona, Z. (1997). Cam işçiliği: Tarihsel gelişim. Z. Rona, M. Beykan (Ed.) içinde, *Ecza-cıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, (1, ss. 314-315). YEM Yayınları.
- Rose, G. (2016). *Visual methodologies: An introduction to researching with visual mate-rials* (4th ed.). SAGE Publications.
- Simone Cenedese. (t.y.). *People Movement, Cenedese Murano cam heykelleri. [Fotoğ-raf]*. Erişim adresi: <https://simonecenedese.it/en/murano-glass-sculptures/people-movement/>
- Sonego, C. (2004). Ercole Barovier: A protagonist of 20th century Murano glass. N. Bertoldini (Ed.), *Venetian art glass: An American collection, 1840-1970 içinde*, (ss. 28-50). Arnoldsche Art Publishers.
- Venini. (2025a). *Carlo Scarpa'nın Venini Murano için tasarladığı Poliedri aydın-latma. [Fotoğraf]*. Erişim adresi: https://www.venini.com/en_eu/polied-ri-fp395134000x0b
- Venini. (2025b). *Opalino vazo. [Fotoğraf]*. Erişim adresi: https://www.venini.com/en_eu/opalino-fo370622000o0be3-c
- Vieira Neto, E. (2016). *Giuseppe Briati'nin Murano'daki stüdyosunda üretilen cam avi-ze. [Fotoğraf]*. Flickr. Erişim adresi: <https://www.flickr.com/photos/93207135@N08/24299084066>
- Wigginton, M. ve Harris, J. (2002). *Intelligent Skins*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Ziff, M. (2004). The role of glass in interior architecture: Aesthetics, community, and privacy. *The Journal of Aesthetic Education*, 38(4), 10-21. <https://doi.org/10.1353/jae.2004.0044>